TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2025 m. gruodžio 2 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Jurisdikcija ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimas ir vykdymas – Reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 – 7 straipsnio 2 punktas – Specialioji jurisdikcija delikto arba kvazidelikto bylose – Valstybės narės teismo teritorinės jurisdikcijos nustatymas – Vieta, kurioje įvyko žalą sukėlęs įvykis – Žalos atsiradimo vieta – Atstovaujamasis ieškinys, kuriuo siekiama, kad būtų atlyginta žala, padaryta antikonkurenciniais veiksmais, kuriuos sudaro interneto platformos, skirtos visiems valstybėje įsisteigusiems naudotojams, valdytojo nustatytas pernelyg didelis komisinis mokestis nuo šioje platformoje parduodamų programėlių ir skaitmeninių produktų kainos – Ieškinys, pareikštas subjekto, turinčio teisę ginti kolektyvinius visų neidentifikuotų, bet identifikuojamų naudotojų interesus“

Byloje C-34/24

dėl *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas, Nyderlandai) 2023 m. gruodžio 20 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2024 m. sausio 18 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą bylose

Stichting Right to Consumer Justice,

Stichting App Stores Claims

prieš

Apple Distribution International Ltd,

Apple Inc.

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotojas T. von Danwitz, kolegijų pirmininkai F. Biltgen, I. Jarukaitis, M. L. Arastey Sahún, I. Ziemele, J. Passer, O. Spineanu-Matei (pranešėja), M. Condinanzi, F. Schalin, teisėjai A. Kumin, N. Jääskinen, Z. Csehi, B. Smulders ir S. Gervasoni,

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

posėdžio sekretorius G. Chiapponi, administratorius,

* Proceso kalba: nyderlandų.

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2024 m. gruodžio 10 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Stichting Right to Consumer Justice*, atstovaujamos *advocaten* A. van Bemmel ir C. Jeloschek,

– *Stichting App Stores Claims*, atstovaujamos *advocaten* R. Meijer ir S. Timmerman,

– *Apple Distribution International Ltd ir Apple Inc.*, atstovaujamos *advocaten* B. M. Katan, J. S. Kortmann ir R. Wesseling,

– Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos E. M. M. Besselink, K. Bulterman ir A. Hanje,

– Portugalijos vyriausybės, atstovaujamos C. Alves, P. Barros da Costa ir J. Castello-Branco,

– Europos Komisijos, atstovaujamos S. Noë ir W. Wils,

susipažinęs su 2025 m. kovo 27 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, 2012, p. 1) 7 straipsnio 2 punkto išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant dviejų pagal Nyderlandų teisę Amsterdame (Nyderlandai) įsteigtų fondų, atitinkamai *Stichting Right to Consumer Justice* ir *Stichting App Stores Claims*, ginčus su pagal Airijos teisę įsteigta bendrove *Apple Distribution International Ltd*. ir pagal Amerikos teisę įsteigta bendrove *Apple Inc.* (toliau kartu – *Apple*) dėl atsakovių pagrindinėse bylose antikonkurencinių veiksmų konstatavimo ir įpareigojimo atlyginti dėl šių veiksmų tariamai padarytą žalą.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Reglamento Nr. 1215/2012 15 ir 16 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„15) jurisdikcijos taisyklės turėtų būti ypač nuspėjamos ir pagrįstos principu, pagal kurį jurisdikcija paprastai nustatoma pagal atsakovo nuolatinę gyvenamąją (buveinės) vietą. Todėl turėtų visada galioti ši jurisdikcijos nuostata, išskyrus keletą aiškiai nustatytų atvejų, kai ginčo objektas arba šalių autonomija pateisina kitą siejamąjį kriterijų. Juridinio asmens buveinės vieta turi būti apibrėžta autonomiškai, siekiant didesnio bendrų taisyklių skaidrumo ir norint išvengti jurisdikcijų kolizijos;

16) jurisdikcija turėtų būti nustatoma ne tik pagal atsakovo nuolatinę gyvenamąją (buveinės) vietą, bet ir pagal kitą alternatyvų jurisdikcijos pagrindą, atsižvelgiant į glaudų ryšį tarp teismo ir bylos arba siekiant padėti tinkamai vykdyti teisingumą. Glaudaus ryšio reikalavimas turėtų užtikrinti teisinį tikrumą ir padėti išvengti galimybės pareikšti atsakovui ieškinį valstybės narės, kurios jis negalėjo pagrįstai numatyti, teisme. Tai ypač svarbu sprendžiant ginčus, susijusius su nesutartinėmis prievolėmis, kylančiomis iš privatumo ir asmeninių teisių, įskaitant šmeižtą, pažeidimų“.

4 Šio reglamento II skyriuje „Jurisdikcija“ yra 1 skirsnis „Bendrosios nuostatos“ ir 2 skirsnis „Specialioji jurisdikcija“. Šio reglamento minėtame 1 skirsnyje esančio 4 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Pagal šį reglamentą asmenims, kurių nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, ieškiniai turi būti pareiškiami tos valstybės narės teismuose, neatsižvelgiant į šių asmenų pilietybę.“

5 Šio reglamento 1 skirsnyje esančio 5 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Asmenims, kurių nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, kitos valstybės narės teismuose ieškiniai gali būti pareiškiami tik taikant šio skyriaus 2–7 skirsniuose nustatytas taisykles.“

6 Reglamento Nr. 1215/2012 II skyriaus 2 skirsnyje esančiame 7 straipsnyje nustatyta:

„Asmeniui, kurio nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, ieškinys kitoje valstybėje narėje gali būti pareikštas:

1) a) bylose, kylančiose iš sutarčių – atitinkamos prievolės įvykdymo vietos teismuose;

<…>

2) bylose dėl civilinės teisės pažeidimų, delikto arba kvazidelikto – vietos, kurioje įvyko ar gali įvykti žalą sukėlęs įvykis, teismuose;

<…>“

Nyderlandų teisė

7 2019 m. kovo 20 d. *Wet tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering teneinde de afwikkeling van massaschade in een collectieve actie mogelijk te maken (Wet afwikkeling massaschade in collectieve actie)* (Įstatymas, kuriuo iš dalies keičiamas Civilinis kodeksas ir Civilinio proceso kodeksas, kad būtų galima atlyginti masinę žalą pareiškus kolektyvinį ieškinį (Įstatymas dėl masinės žalos atlyginimo pareiškus kolektyvinį ieškinį) (*Stb*. 2019, Nr. 130) įsigaliojo 2020 m. sausio 1 d. ir nuo 2023 m. birželio 25 d. buvo iš dalies pakeistas, siekiant į Nyderlandų teisę perkelti 2020 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2020/1828 dėl atstovaujamųjų ieškinių siekiant apsaugoti vartotojų kolektyvinius interesus, kuria panaikinama Direktyva 2009/22/EB (OL L 409, 2020, p. 1).

8 Pagrindinių bylų aplinkybėms taikytinos *Burgerlijk Wetboek* (Civilinis kodeksas, toliau – BW) redakcijos 3:305a straipsnyje nustatyta:

„1. Visišką teisnumą turintys fondai ar asociacijos gali pareikšti ieškinį, kuriuo siekiama apginti panašius kitų asmenų interesus, jeigu jie pagal savo įstatus atstovauja šiems interesams ir šie interesai pakankamai ginami.

<…>

3. 1 dalyje nurodyto juridinio asmens ieškinys yra priimtinas tik tuo atveju, jei:

<…>

b) jis yra pakankamai glaudžiai susijęs su Nyderlandų teisės sistema. Ryšys su Nyderlandų teisės sistema yra pakankamai glaudus, jeigu:
   1) juridinis asmuo pakankamai įrodo, kad daugumos asmenų, kurių interesus siekiama apginti teisme, nuolatinė gyvenamoji vieta (buveinė) yra Nyderlanduose; arba
   2) asmens, kuriam pareikštas ieškinys, nuolatinė gyvenamoji vieta (buveinė) yra Nyderlanduose ir yra papildomų aplinkybių, patvirtinančių pakankamą ryšį su Nyderlandų teisės sistema; arba
   3) įvykis ar įvykiai, su kuriais susijęs ieškinys, įvyko Nyderlanduose;

<…>“

9 Pagrindinėse bylose taikytinos redakcijos *Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering* (Civilinio proceso kodeksas, toliau – *Rv*) 220 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Bylose, kurios jau nagrinėjamos kitame tos pačios pakopos bendrosios kompetencijos teisme, tarp tų pačių šalių ir dėl to paties dalyko, arba bylose, susijusiose su byla, kuri jau nagrinėjama kitame tos pačios pakopos bendrosios kompetencijos teisme, galima prašyti perduoti bylą tam kitam teismui. Tokiose bylose teismas, išklausęs šalis, taip pat gali savo iniciatyva perduoti bylą. Toks perdavimas taip pat galimas, jei vieną byla nagrinėja kantono teisėjas, o kitą – kitoks teisėjas.“

10 *Rv* 14a antraštinėje dalyje esančiuose 1018b–1018f straipsniuose patikslintos procesinės normos, susijusios su kolektyviniu ieškiniu.

11 *Rv* 1018c straipsnio 5 dalyje nustatyta:

„Kolektyvinis ieškinys nagrinėjamas iš esmės tik tuo atveju ir po to, kai teismas nusprendžia, kad:

a) ieškovas atitinka [BW] 3 knygos 305a straipsnio 1–3 dalyse nustatytas priimtinumo sąlygas arba priimtinumo sąlygas, kurios turi būti tenkinamos pagal šio straipsnio 6 dalį;

b) ieškovas pakankamai įrodė, kad kolektyvinis ieškinys yra veiksmingesnis ir efektyvesnis nei individualus ieškinys, nes fakto ir teisės klausimai, į kuriuos reikia atsakyti, yra pakankamai bendri, kad asmenų, kurių interesus ieškiniu siekiama apsaugoti, skaičius yra pakankamas ir, jei ieškiniu siekiama žalos atlyginimo, kad jie atskirai arba kartu turi pakankamai didelį finansinį interesą;

c) kolektyvinis ieškinys iš pirmo žvilgsnio neatrodo netinkamas tuo metu, kai pateikiamas teismui.

<…>“

12 *Rv* 1018e straipsnyje numatyta:

„1. Teismas išimtiniu interesų atstovu paskiria tinkamiausią ieškovą iš ieškovų, pareiškusių kolektyvinį ieškinį pagal 1018c arba 1018d straipsnius <…>

2. Be to, teismas įvertina tikslų kolektyvinio ieškinio turinį, griežtai apibrėžtą asmenų grupę, kurios interesams kolektyviniame ieškinyje atstovauja išimtinis interesų atstovas, ir ar dėl kolektyvinio ieškinio, susijusio su konkrečia vieta, pobūdžio bylą turėtų nagrinėti kitas teismas.

3. Ieškovas, paskirtas išimtiniu interesų atstovu, tokiame procese veikia visų asmenų, priklausančių 2 dalyje nurodytai griežtai apibrėžtai grupei, interesais ir kaip ieškovų, kurie nebuvo paskirti išimtiniais interesų atstovais, atstovas. Ieškovai, kurie nebuvo paskirti išimtiniais interesų atstovais, lieka proceso šalys. Išimtinis interesų atstovas atlieka procesinius veiksmus. Teismas gali nuspręsti, kad nepaskirti ieškovai taip pat turi teisę atlikti procesinius veiksmus.

<…>“

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

13 *Apple Inc.* yra *Apple Distribution International*, kuri veikia kaip *Apple Inc.* atstovė ir *Apple* produktų platintoja Europos Sąjungoje, patronuojančioji bendrovė.

14 *Apple* yra įvairių nešiojamųjų įrenginių, kaip antai *iPhone*, *iPad* ir *iPod Touch* (toliau – *Apple* įrenginiai), gamintoja. *Apple* įrenginiai veikia pagal juose iš anksto įdiegtą ir nuolat atnaujinamą operacinę sistemą *iOS*.

15 Programėlės ir jose integruoti skaitmeniniai produktai tiems įrenginiams gali būti perkami *App Store* – *Apple* sukurtoje ir valdomoje internetinės prekybos platformoje, kuri nuo 2009 m. yra visada įdiegta *Apple* įrenginiuose. *App Store* siūlo nemokamas ir mokamas programėles, jos įvairiose šalyse gali skirtis ir jas kuria *Apple* arba trečiosios šalys (pastarosios toliau vadinamos kūrėjais). Mokėjimai įsigyjant šias programėles iš esmės atliekami per *App Store* mokėjimo sistemą.

16 Norėdami parduoti savo programėles *App Store*, kur jos išimtinai siūlomos, kūrėjai turi sudaryti susitarimą su *Apple Inc.* Šių programėlių pardavimo kaina nustatoma pagal *Apple* kainoraštį ir ji sumokama per *App Store* mokėjimo sistemą. *Apple*, nelygu atvejis, kaip komisinį mokestį gauna 15 arba 30 % nuo šios kainos. Atskaičius šį komisinį mokestį, likusi suma sumokama kūrėjams.

17 *Apple* įrenginių naudotojai turi susikurti naudotojo paskyrą, kad galėtų naudotis *App Store* (toliau – *Apple ID*). Kai naudotojas turi *Apple ID*, kuriame kaip šalis ar regionas nurodyti Nyderlandai, ir prisijungia prie *App Store*, jis automatiškai nukreipiamas į specialiai Nyderlandams skirtą „internetinę parduotuvę“ (toliau – *App Store NL*). Nors naudotojas teoriškai gali pakeisti su jo paskyra susietą šalį, jis turi sutikti laikytis naujų sąlygų ir turėti toje šalyje galiojančią mokėjimo priemonę.

18 Ieškovai pagrindinėse bylose yra pagal Nyderlandų teisę įsteigti fondai, kurių tikslas, remiantis jų įstatais, be kita ko, yra užtikrinti asmenų, nukentėjusių nuo sukčiavimo ar antikonkurencinių veiksmų ir konkrečiai nuo vieno ar kelių *Apple* grupei priklausančių subjektų neteisėtų veiksmų, teisinį atstovavimą ir interesų gynimą, taip pat padėti atlyginti šiems nukentėjusiesiems padarytą žalą.

19 Šie ieškovai kreipėsi į *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas, Nyderlandai), kuris yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, su dviem atstovaujamaisiais ieškiniais, kuriais prašė pripažinti, kad atsakovės pagrindinėse bylose veikė neteisėtai operacinės sistemos *iOS* pagrindu veikiančių programėlių naudotojų atžvilgiu, ir įpareigoti jas atlyginti dėl to jų padarytą žalą.

20 Grįsdami savo ieškinius ieškovai pagrindinėse bylose teigia, kad *Apple* užima dominuojančią padėtį *Apple* įrenginiams skirtų programėlių platinimo rinkoje ir *App Store* mokėjimo sistemoje. Ji piktnaudžiavo šia padėtimi, nes, pažeisdama SESV 102 straipsnį, ėmė pernelyg didelį 30 % komisinį mokestį nuo šių programėlių įsigijimo kainos. Vertikaliai nustatydama kainas, *Apple* taip pat pažeidė SESV 101 straipsnį. Dėl šių antikonkurencinių veiksmų tų programėlių naudotojai patyrė žalą.

21 *Apple* ginčija prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo jurisdikciją nagrinėti ginčus pagrindinėse bylose ir teigia, kad šis teismas negali pripažinti savo jurisdikcijos pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punktą, nes nurodytas žalą sukėlęs įvykis neįvyko Nyderlanduose ir konkrečiai Amsterdame, kadangi šioje valstybėje ar šiame mieste neįvyko joks reikšmingas įvykis. Be to, *Apple* teigia, kad tas teismas gali turėti jurisdikciją tik ieškinių, susijusių su naudotojais, pirkusiais programėles Amsterdame *App Store NL*, atžvilgiu. Visų kitų ieškinių atžvilgiu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas neturi nei tarptautinės, nei teritorinės jurisdikcijos pagal šią nuostatą.

22 2023 m. rugpjūčio 16 d. tarpiniame sprendime prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatavo, kad pagrindinės bylos patenka į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį, nes ieškinys pareikštas *Apple Distribution International*, kurios buveinė yra kitos valstybės narės, t. y. Airijos, teritorijoje. Vis dėlto tas teismas pažymėjo, kad, kiek tai susiję su *Apple Inc.*, savo jurisdikciją jis nustato pagal nacionalinę teisę.

23 Šiomis aplinkybėmis jis priminė, kad pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punkte nustatyta teismo jurisdikcija tiek pagal vietą, kurioje atsirado žalą lėmusi aplinkybė, tiek pagal žalos atsiradimo vietą, todėl ieškovas gali pasirinkti iškelti bylą atsakovui viename ar kitame teisme.

24 Pirma, dėl vietos, kurioje atsirado žalą lėmusi aplinkybė, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatavo, kad, kiek tai susiję su prieštaravimu, grindžiamu SESV 101 straipsnio pažeidimu, jis negali nustatyti savo jurisdikcijos nagrinėti ginčus pagrindinėse bylose, jei nenustatytas konkretus Nyderlanduose įvykęs įvykis, dėl kurio arba buvo galutinai sudarytas tariamas kartelis, arba buvo sudarytas susitarimas, kuris vienintelis yra žalą tariamai sukėlęs įvykis.

25 Vis dėlto dėl prieštaravimo, grindžiamo SESV 102 straipsnio pažeidimu, tas teismas nusprendė, kad, remiantis 2018 m. liepos 5 d. Sprendimu *flyLAL-Lithuanian Airlines* (C-27/17, EU:C:2018:533), žalą lėmusi aplinkybė atsirado Nyderlanduose, nes *Apple* veiksmai siekiant piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi buvo atlikti šios valstybės narės teritorijoje. Šiuo

klausimu tas teismas iš esmės nusprendė, kad *App Store NL* buvo konkrečiai skirta Nyderlandų rinkai ir joje buvo vartojama nyderlandų kalba. Tas teismas taip pat pažymėjo, kad *Apple Distribution International* veikė kaip išimtinė kūrėjų sukurtų programėlių platintoja bei komisionierė ir siūlė šias programėles *App Store NL*.

26 Todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatavo, kad turi tarptautinę jurisdikciją nagrinėti ginčus pagrindinėse bylose, kiek jie susiję su tariamu SESV 102 straipsnio pažeidimu.

27 Antra, dėl žalos atsiradimo vietos prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymėjo, kad pagrindinėse bylose pradinę ir tiesioginę žalą sudarė tariamai pernelyg didelė kaina, kurią naudotojai moka pirkdami programėles *App Store NL*.

28 Šiuo klausimu tas teismas visų pirma nurodė, kad prieštaravimų, grindžiamų SESV 101 straipsnio pažeidimu, ir prieštaravimų, grindžiamų SESV 102 straipsnio pažeidimu, atskyrimas neturi reikšmės nustatant tariamos žalos atsiradimo vietą.

29 Paskui, remdamasis, be kita ko, 2018 m. liepos 5 d. Sprendimu *flyLAL-Lithuanian Airlines* (C-27/17, EU:C:2018:533), jis priminė, kad tuo atveju, kai antikonkurencinių veiksmų paveikta rinka yra valstybėje narėje, kurios teritorijoje atsirado žala, reikia konstatuoti, kad žalos atsiradimo vieta yra toje valstybėje narėje.

30 Kadangi dauguma naudotojų, pirkusių produktus *App Store NL*, gyveno arba buvo įsisteigę Nyderlanduose ir už pirkinius mokėjo per Nyderlandų banko sąskaitas, tas teismas galiausiai padarė išvadą, kad ta žala buvo patirta Nyderlanduose.

31 Taigi, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatavo, kad turi tarptautinę jurisdikciją nagrinėti ginčus pagrindinėse bylose pagal žalos atsiradimo vietą.

32 Vis dėlto tas teismas patikslina, kad nors galėjo pripažinti savo tarptautinę jurisdikciją nagrinėti ginčus pagrindinėse bylose, jis dar turi patikrinti savo teritorinę jurisdikciją, nes pagal 2021 m. liepos 15 d. Sprendimą *Volvo ir kt.* (C-30/20, EU:C:2021:604) Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punkte tiesiogiai ir nedelsiant suteikiama ir tarptautinė, ir teritorinė jurisdikcija.

33 Šiuo tikslu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, pirma, kur Nyderlanduose yra tariamą žalą sukėlusio įvykio vieta ar jos atsiradimo vieta. Jis konstatuoja, kad iš 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Volvo ir kt.* (C-30/20, EU:C:2021:604) matyti, jog prekės pirkimo vieta, o pirkimo keliose vietose atveju – vieta, kurioje yra nukentėjusiosios šalies buveinė, gali lemti jurisdikciją turintį teismą. Šiuo atveju, kiek tai susiję su pirkimu per internetinę programėlių, kurias galima parsisiųsti visame pasaulyje, platformą, pirkimo vietą yra sunku nustatyti, o tai būtų pagrindas nustatyti teritorinę jurisdikciją turintį teismą pagal pirkėjo (naudotojo) buveinę.

34 Vis dėlto toks sąsajos kriterijus pagrindinėse bylose galėtų lemti jurisdikcijos nagrinėti atstovaujamuosius ieškinius paskirstymą vienuolikai Nyderlandų Karalystės apygardų teismų, nes kiekvienas iš šių teismų turi jurisdikciją tik pirkėjų ir (arba) naudotojų, gyvenančių arba įsisteigusių jos teritorinėje jurisdikcijoje, atžvilgiu. Tokia situacija padidintų skirtingų sprendimų priėmimo riziką ir pakenktų tiek proceso ekonomiškumui, tiek tinkamam teisingumo vykdymui.

35 Antra, šis teismas nori išsiaiškinti, ar tai, kad atstovaujamąjį ieškinį pareiškia kolektyvinius interesus ginantis juridinis asmuo, leidžia jurisdikciją nagrinėti tokį ieškinį susieti su šio asmens buveine, ar tokiu atveju svarbūs kiti sąsajos kriterijai. Jam kyla klausimas, ar tai, kad pagrindinėse bylose nagrinėjami atstovaujamieji ieškiniai, kuriuos pagal BW 3:305a straipsnį pareiškė juridinis asmuo, kuris veikia ne kaip perėmėjas ar įgaliotinis, bet turi savarankišką teisę pareikšti ieškinį neapibrėžto asmenų rato vardu, turi kokią nors reikšmę nustatant teritorinę jurisdikciją pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punktą.

36 Trečia, jeigu aiškinant nurodytą reglamento nuostatą būtų nustatyta kelių teismų jurisdikcija nagrinėti pagrindines bylas, tas teismas siekia išsiaiškinti, ar, atsižvelgiant į tai, kad Nyderlandų teisės aktų leidėjas jurisdikcijos nagrinėti atstovaujamuosius ieškinius nesuteikė vienam specializuotam teismui, galima taikyti nacionalinės teisės normą, leidžiančią viename teisme sutelkti kelių ieškinių, kurių dalykas yra tas pats ir kurie iš pradžių buvo pareikšti skirtinguose teismuose, nagrinėjimą.

37 Šiomis aplinkybėmis *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apygardos teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1) a) Kuri vieta turi būti laikoma žalą sukėlusio įvykio vieta, kaip ji suprantama pagal [Reglamento Nr. 1215/2012] 7 straipsnio 2 punktą, tokiu atveju kaip šis, kai įtariamas piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi, kaip tai suprantama pagal SESV 102 straipsnį, vyko visoje valstybėje narėje parduodant prekes per *Apple* valdomą interneto platformą, o *Apple [Distribution International*] veikė kaip išimtinė platintoja ir kūrėjo komisionierė, imanti komisinį mokestį nuo pirkimo kainos? Ar šiuo atžvilgiu svarbu, kad interneto platforma iš esmės yra pasiekiama visame pasaulyje?

b) Ar turi reikšmės tai, kad [pagrindinėse bylose] ieškinius pagal [BW] 3:305a straipsnį pareiškė juridinis asmuo, kurio tikslas, kaip nurodyta jo įstatuose, atstovauti daugelio naudotojų, gyvenančių (įsisteigusių) skirtingose valstybės narės teismų veiklos teritorijose <…>, kolektyviniams interesams?

c) Jeigu, remiantis pirmojo klausimo a punktu [ir (arba) pirmojo klausimo b punktu), teritorinę jurisdikciją turi ne vienas, o keli atitinkamos valstybės narės nacionaliniai teismai, ar pagal [Reglamento Nr. 1215/2012] 7 straipsnio 2 punktą draudžiama taikyti nacionalinę <…> teisę, pagal kurią galima kreiptis tik į vieną tos valstybės narės teismą?

2) a) Ar tokiu atveju, kaip šis, kai įtariama žala atsirado dėl [programėlių] pirkimo per *Apple* valdomą interneto platformą (*App Store*), kurios atžvilgiu *Apple [Distribution International]* veikia kaip išimtinė platintoja ir kūrėjų komisionierė, imanti komisinį mokestį nuo pirkimo sumos (ir kai įvyko ir įtariamas piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi, kaip tai suprantama pagal SESV 102 straipsnį, ir įtariamas kartelių draudimo pažeidimas, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnį), ir kai neįmanoma nustatyti pirkimo vietos, kriterijus žalos atsiradimo vietai nustatyti pagal [Reglamento Nr. 1215/2012] 7 straipsnio 2 punktą gali būti tik naudotojo gyvenamoji (buveinės) vieta? Ar yra kitų kriterijų, pagal kuriuos galima nustatyti jurisdikciją turintį teismą šioje situacijoje?

b) Ar turi reikšmės tai, kad [pagrindinėse bylose] ieškinius pagal [BW] 3:305a straipsnį pareiškė juridinis asmuo, kurio tikslas, kaip nurodyta jo įstatuose, atstovauti daugelio naudotojų, gyvenančių (turinčių buveinę) skirtingose valstybės narės teismų veiklos teritorijose <…>, kolektyviniams interesams?

c) Jeigu, remiantis antrojo klausimo a punktu [ir (arba) antrojo klausimo b punktu), teritorinę jurisdikciją turi atitinkamos valstybės narės nacionalinis teismas, kuris yra kompetentingas nagrinėti ieškinius, susijusius tik su dalimi naudotojų toje valstybėje narėje, o ieškiniai, susiję su kita dalimi naudotojų, patenka į kitų tos pačios valstybės narės teismų teritorinę jurisdikciją, ar pagal [Reglamento Nr. 1215/2012] 7 straipsnio 2 punktą draudžiama taikyti nacionalinę <…> teisę, pagal kurią leidžiama kreiptis tik į vieną tos valstybės narės teismą?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl priimtinumo

38 *Stichting Right to Consumer Justice* teigia, kad pateiktus prejudicinius klausimus galima pripažinti nepriimtinais, nes prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas jau išaiškino ir taikė Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punktą. Taigi, Teisingumo Teismo atsakymas į šiuos klausimus nebebus naudingas tam teismui nagrinėjant bylas.

39 Šiuo klausimu svarbu priminti, kad, vykstant SESV 267 straipsnyje numatytam procesui, tik pagrindinę bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, atsakingas už sprendimo priėmimą, atsižvelgdamas į tam tikros bylos aplinkybes, turi įvertinti, ar reikia pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, kad galėtų priimti savo sprendimą, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą. Todėl iš principo Teisingumo Teismas turi priimti sprendimą tuo atveju, kai pateikiami klausimai susiję su Sąjungos teisės išaiškinimu. Tuo remiantis reikia daryti išvadą, kad klausimams dėl Sąjungos teisės taikoma svarbos prezumpcija. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prašymo tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku, jeigu problema hipotetinė arba jeigu Teisingumo Teismas neturi informacijos apie faktines ir teisines aplinkybes, būtinos tam, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus (2000 m. liepos 13 d. Sprendimo *Idéal tourisme*, C-36/99, EU:C:2000:405, 20 punktas ir 2025 m. birželio 24 d. Sprendimo *GR REAL*, C-351/23, EU:C:2025:474, 45 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

40 Šiuo atveju konstatavęs, kad Nyderlandų teismai, įskaitant jį patį, galėtų remtis savo tarptautine jurisdikcija nagrinėti ginčus pagrindinėse bylose, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, kuris iš šių teismų turi teritorinę jurisdikciją pagal vietą, kurioje atsirado žalą lėmusi aplinkybė, arba pagal žalos atsiradimo vietą, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punktą.

41 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad turi jurisdikciją nagrinėti atstovaujamuosius ieškinius pagrindinėse bylose, jeigu atitinkami naudotojai gyvena arba yra įsisteigę jo teritorinėje jurisdikcijoje, tačiau mano, kad yra pagrįstų abejonių dėl to, ar jis gali kildinti iš šio 7 straipsnio 2 punkto jurisdikciją nagrinėti šiuos ieškinius naudotojų, kurių gyvenamoji vieta ar buveinė yra Nyderlanduose, bet už jo teritorinės jurisdikcijos ribų, atžvilgiu.

42 Taigi atrodo, kad pateikti klausimai nėra nereikšmingi sprendžiant ginčus pagrindinėse bylose. Vadinasi, šie klausimai yra priimtini.

Dėl esmės

Pirminės pastabos

43 Reikia priminti, kad Reglamentu Nr. 1215/2012 buvo panaikintas ir pakeistas 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 23 sk., 4 t., p. 42), kuris savo ruožtu pakeitė 1968 m. rugsėjo 27 d. Konvenciją dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL L 299, 1972, p. 32), iš dalies pakeistą vėlesnėmis konvencijomis dėl naujų valstybių narių prisijungimo prie šios konvencijos, todėl Teisingumo Teismo pateiktas tų dviejų teisės aktų nuostatų išaiškinimas taikomas ir Reglamento Nr. 1215/2012 nuostatoms, kai šias nuostatas galima laikyti „lygiavertėmis“ šio nuostatoms (2024 m. gegužės 16 d. Sprendimo *Toplofikatsia Sofia (Atsakovo gyvenamosios vietos sąvoka)*, C-222/23, EU:C:2024:405, 49 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Taip yra, be kita ko, pirma, 1968 m. rugsėjo 27 d. Konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo ir Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktų ir, antra, Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punkto atveju (2020 m. liepos 9 d. Sprendimo *Verein für Konsumenteninformation*, C-343/19, EU:C:2020:534, 22 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

44 Pagal suformuotą jurisprudenciją Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punkte numatyta specialiosios jurisdikcijos taisyklė, pagal kurią, nukrypstant nuo šio reglamento 4 straipsnyje nustatytos bendrosios atsakovo nuolatinės gyvenamosios vietos teismų jurisdikcijos taisyklės, ieškovui leidžiama pareikšti ieškinį dėl delikto arba kvazidelikto vietos, kurioje įvyko ar gali įvykti žalą sukėlęs įvykis, teisme, turi būti aiškinama savarankiškai ir siaurai (2021 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Vereniging van Effectenbezitters*, C-709/19, EU:C:2021:377, 24 punktas ir 2024 m. vasario 22 d. Sprendimo *FCA Italy ir FPT Industrial*, C-81/23, EU:C:2024:165, 23 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

45 Ši specialiosios jurisdikcijos taisyklė grindžiama ypač glaudaus ryšio tarp ginčo ir vietos, kurioje įvyko žalą sukėlęs įvykis, teismo buvimu, o tai pateisina jurisdikcijos priskyrimą šiam teismui dėl tinkamo teisingumo vykdymo ir veiksmingo proceso organizavimo priežasčių (2009 m. liepos 16 d. Sprendimo *Zuid-Chemie*, C-189/08, EU:C:2009:475, 24 punktas ir 2024 m. vasario 22 d. Sprendimo *FCA Italy ir FPT Industrial*, C-81/23, EU:C:2024:165, 24 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

46 Civilinės teisės pažeidimo, delikto arba kvazidelikto bylose vietos, kurioje įvyko ar gali įvykti žalą sukėlęs įvykis, teismas iš tikrųjų įprastai turi geriausias galimybes priimti sprendimą pirmiausia dėl ginčo dalyko artumo ir lengvesnio įrodymų rinkimo (žr. 2002 m. spalio 1 d. Sprendimo *Henkel*, C-167/00, EU:C:2002:555, 46 punktą ir 2024 m. vasario 22 d. Sprendimo *FCA Italy ir FPT Industrial*, C-81/23, EU:C:2024:165, 25 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

47 Taip pat reikia priminti, kad sąvoka „vieta, kurioje įvyko žalą sukėlęs įvykis“ reiškia ir žalos atsiradimo vietą ir vietą, kur atsirado šią žalą lėmusi aplinkybė, todėl ieškinys atsakovui ieškovo nuožiūra gali būti pareikštas vienos iš šių dviejų vietų teisme (1976 m. lapkričio 30 d. Sprendimo *Bier*, 21/76, EU:C:1976:166, 24 ir 25 punktai ir 2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *Sumal*, C-882/19, EU:C:2021:800, 65 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Abi šios vietos gali būti vertinamos kaip teismo jurisdikcijai nustatyti svarbus ryšys, nes kiekviena iš jų, nelygu aplinkybės, gali suteikti

ypač naudingos informacijos renkant įrodymus ir organizuojant procesą (2011 m. spalio 25 d. Sprendimo *eDate Advertising ir kt.*, C-509/09 ir C-161/10, EU:C:2011:685, 41 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

48 Savo jurisprudencijoje, susijusioje su vietos, kurioje įvyko žalą sukėlęs įvykis, nustatymu turtinės žalos, padarytos piktnaudžiaujant dominuojančia padėtimi, kaip tai suprantama pagal SESV 102 straipsnį, atveju, Teisingumo Teismas nusprendė, kad žalą lėmusi aplinkybė grindžiama piktnaudžiavimo įgyvendinimu, t. y. dominuojančios įmonės veiksmais, skirtais jam praktiškai įgyvendinti, visų pirma atitinkamoje rinkoje siūlant ir taikant grobuoniškas kainas (šiuo klausimu žr. 2018 m. liepos 5 d. Sprendimo *flyLAL-Lithuanian Airlines*, C-27/17, EU:C:2018:533, 52 punktą).

49 Dėl tokios žalos atsiradimo vietos Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad kai antikonkurencinių veiksmų paveikta rinka yra valstybėje narėje, kurios teritorijoje tariamai atsirado nurodoma žala, reikia konstatuoti, kad ši vieta yra toje valstybėje narėje. Jis pažymėjo, kad toks sprendimas, grindžiamas šių dviejų elementų sutaptimi, atitinka jurisdikcijos taisyklėmis siekiamus artumo ir nuspėjamumo tikslus. Viena vertus, valstybės narės, kurioje yra paveikta rinka, teismai geriausiai gali išnagrinėti tokius ieškinius dėl žalos atlyginimo ir, kita vertus, antikonkurencinius veiksmus vykdantis ūkio subjektas gali pagrįstai tikėtis, kad jam byla bus iškelta vietos, kurioje jo veiksmai iškraipė sąžiningos konkurencijos taisykles, teismuose (šiuo klausimu žr. 2018 m. liepos 5 d. Sprendimo *flyLAL-Lithuanian Airlines*, C-27/17, EU:C:2018:533, 40 punktą).

50 Teisingumo Teismas taip pat yra nusprendęs, kad iš paties Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punkto matyti, kad pagal šią nuostatą vietos, kurioje atsirado žala, teismui tiesiogiai ir nedelsiant suteikiama ir tarptautinė, ir teritorinė jurisdikcija (2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Volvo ir kt.*, C-30/20, EU:C:2021:604, 33 punktas).

Dėl antrojo klausimo a ir b punktų

51 Antrojo klausimo a ir b punktais, kuriuos reikia nagrinėti pirmiausia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, kaip reikia aiškinti Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punktą siekiant valstybės narės rinkoje, kurią tariamai paveikė antikonkurenciniai veiksmai – interneto platformos, skirtos visiems šioje valstybėje įsisteigusiems naudotojams, valdytojo nustatytas pernelyg didelis komisinis mokestis nuo šioje platformoje parduodamų programėlių ir jose integruotų skaitmeninių produktų kainos, – nustatyti teismą, turintį teritorinę jurisdikciją pagal žalos atsiradimo vietos kriterijų nagrinėti atstovaujamąjį ieškinį, kurį pareiškė subjektas, turintis teisę ginti visų neidentifikuotų, bet identifikuojamų naudotojų kolektyvinius interesus.

52 Pirmiausia reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą ir atsižvelgiant į faktinių aplinkybių vertinimą, kurį turės atlikti šį prašymą pateikęs teismas, pagrindinėse bylose nurodytą žalą iš esmės sudaro pernelyg didelė kaina, kurią *Apple* įrenginių naudotojai moka pirkdami programėlę *App Store NL*, nes pirkimo kainai įtaką daro *Apple* kūrėjams nustatytas pernelyg didelis komisinis mokestis.

53 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas 2023 m. rugpjūčio 16 d. tarpiniame sprendime taip pat nustatė, kad bent jau tiek, kiek tai susiję su prieštaravimu dėl SESV 102 straipsnio pažeidimo, rinka, kurią paveikė ieškovų pagrindinėse bylose nurodyti antikonkurenciniai veiksmai, atitinka Nyderlandų rinką, nes *App Store NL* buvo specialiai sukurta

šiai rinkai, joje vartojama nyderlandų kalba siūlant programėles naudotojams, turintiems su Nyderlandais susietą *Apple ID*, o *Apple Distribution International* šioje platformoje veikia kaip išimtinė šių programėlių platintoja ir komisionierė.

54 Pirma, kiek tai susiję su nurodytos žalos pobūdžiu, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad reikia atskirti, viena vertus, pradinę žalą, tiesiogiai nulemtą ją sukėlusios aplinkybės, kurios atsiradimo vieta galėtų pagrįsti šios vietos teismo jurisdikciją pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punktą, ir, kita vertus, paskesnius neigiamus padarinius, kuriais negali būti grindžiamas jurisdikcijos priskyrimas pagal šią nuostatą (2024 m. vasario 22 d. Sprendimo *FCA Italy ir FPT Industrial*, C-81/23, EU:C:2024:165, 28 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Nors pripažįstama, kad sąvoka „vieta, kurioje įvyko žalą sukėlęs įvykis“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, gali nurodyti ir vietą, kurioje atsirado žala, ir žalą sukėlusio įvykio vietą, vis dėlto šios sąvokos negalima aiškinti plačiai, kad ji apimtų kiekvieną vietą, kurioje gali būti juntamos įvykio, kuris jau sukėlė žalą, faktiškai atsiradusią kitoje vietoje, žalingos pasekmės (1995 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Marinari*, C-364/93, EU:C:1995:289, 14 punktas).

55 Kaip konstatavo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, žala, kurią iš esmės sudaro pernelyg didelė kaina dėl kūrėjams nustatytų didelių komisinių mokesčių, kurie perkeliami į operacinės sistemos *iOS* pagrindu veikiančių programėlių galutiniams naudotojams taikomas kainas, atrodo esanti tiesioginė ieškovų pagrindinėse bylose nurodytų antikonkurencinių veiksmų pasekmė ir sukelia tiesioginę žalą, iš esmės leidžiančią pagrįsti valstybės narės, kurios teritorijoje ji atsirado, teismų tarptautinę ir teritorinę jurisdikciją.

56 Antra, kiek tai susiję su šios žalos atsiradimo vieta, kaip priminta šio sprendimo 49 punkte, Teisingumo Teismas nusprendė, kad, kai antikonkurencinių veiksmų paveikta rinka yra valstybėje narėje, kurios teritorijoje atsirado nurodoma žala, reikia konstatuoti, kad, nustatant tarptautinę teismo jurisdikciją, žalos atsiradimo vieta, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punktą, yra toje valstybėje narėje.

57 Taikydamas šią jurisprudenciją, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatavo, kad Nyderlandų teismai turi tarptautinę jurisdikciją nagrinėti pagrindines bylas.

58 Vis dėlto, atsižvelgiant į šio sprendimo 50 punkte primintą Teisingumo Teismo pateiktą Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punkto išaiškinimą, pagal kurį šia nuostata tiesiogiai ir nedelsiant suteikiama ir tarptautinė, ir teritorinė jurisdikcija, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, kuris ar kurie iš šių tarptautinę jurisdikciją turinčių teismų turi teritorinę jurisdikciją nagrinėti šį ginčą.

59 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, kiek tai susiję su ieškiniu dėl žalos, atsiradusios dėl slaptų susitarimų dėl materialių prekių kainų nustatymo ir padidinimo, atlyginimo, Teisingumo Teismas nusprendė, kad rinkoje, kuriai turėjo įtakos šie susitarimai, jurisdikciją nagrinėti tokį ieškinį tarptautiniu ir teritoriniu požiūriu pagal tariamos žalos atsiradimo vietos kriterijų turi arba teismas, kurio veiklos teritorijoje žalą patyręs juridinis asmuo įsigijo prekių, kurioms turėjo įtakos šie susitarimai, arba, jei šis asmuo įsigijo prekių keliose vietose, teismas, kurio veiklos teritorijoje yra pagrindinė to asmens buveinė (šiuo klausimu žr. 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Volvo ir kt.*, C-30/20, EU:C:2021:604, 43 punktą).

60 Šioje byloje reikia pažymėti, pirma, kad šie sąsajos kriterijai negali būti *mutatis mutandis* taikomi tokiu atveju, koks nagrinėjamas pagrindinėse bylose, kai skaitmenines prekes interneto platformoje įsigyja neapibrėžtas skaičius fizinių ir (arba) juridinių asmenų, kurie ieškinio pareiškimo momentu nebuvo identifikuoti.

61 Taigi, dėl sunkumų taikant minėtus sąsajos kriterijus reikia juos adaptuoti, kad būtų išsaugotas Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punkto veiksmingumas ir užtikrintas tinkamas teisingumo vykdymas.

62 Šiuo atveju, kadangi *App Store NL* yra specialiai sukurta Nyderlandų rinkai ir joje vartojama nyderlandų kalba siūlant programėles naudotojams, turintiems su Nyderlandais susietą *Apple ID*, o kai kurios šios programėlės yra specialiai sukurtos šiai rinkai, siekiant nustatyti žalos atsiradimo vietą pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punktą galima manyti, kad virtuali erdvė, kurią sudaro *App Store NL* ir kurioje buvo perkama, atitinka visą šios valstybės teritoriją. Taigi žala, patirta perkant šioje virtualioje erdvėje, gali atsirasti šioje teritorijoje, neatsižvelgiant į tai, kur atitinkamo pirkimo momentu yra atitinkami naudotojai.

63 Antra, taip pat svarbu konstatuoti, kad, kitaip nei subjektas, pareiškęs grupinį ieškinį, nagrinėtą byloje, kurioje priimtas 2015 m. gegužės 21 d. Sprendimas *CDC Hydrogen Peroxide* (C-352/13, EU:C:2015:335), ieškovai pagrindinėse bylose nepateikia daug reikalavimų atlyginti žalą, kuriuos jiems būtų perleidę nuo antikonkurencinių veiksmų nukentėję identifikuoti asmenys.

64 Kaip matyti iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą, pagal Nyderlandų teisę atstovaujamąjį ieškinį pareiškęs fondas ar asociacija veikia kaip nepriklausomas asmenų, kurie, nors ir nėra nurodyti individualiai, turi panašių interesų, interesų gynėjas. Taigi, šie ieškovai įgyvendina savo teisę, t. y. teisę atstovauti „griežtai apibrėžtos grupės“, kurią sudaro neidentifikuoti, bet identifikuojami asmenys, t. y. naudotojai, nesvarbu, ar jie yra vartotojai, ar verslininkai, kurie *App Store NL*, prie kurios jie turi prieigą per savo su Nyderlandais susietą *Apple ID*, įsigijo kūrėjų sukurtų programėlių ir kurių gyvenamoji vieta ar buveinė daugeliu atvejų gali būti visoje šios valstybės teritorijoje, kolektyviniams interesams ir juos ginti.

65 Ši grupė turi būti apibrėžta pakankamai tiksliai, kad suinteresuotieji asmenys galėtų pareikšti savo poziciją dėl atitinkamo proceso baigties ir prireikus gauti žalos atlyginimą. Šiuo klausimu Nyderlandų vyriausybė per posėdį pažymėjo, kad atstovaujamojo ieškinio, kuriuo siekiama ginti neidentifikuotų, bet identifikuojamų asmenų kolektyvinius interesus, baigtis saisto šiai grupei priklausančius Nyderlanduose įsisteigusius asmenis, kurie neišreiškė noro nedalyvauti šiame procese.

66 Tokiomis aplinkybėmis negalima iš teismo reikalauti, kad nustatydamas savo teritorinę jurisdikciją nagrinėti tokį ieškinį pagal žalos atsiradimo vietą, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punktą, kiekvieno atskiro tariamo nukentėjusiojo atveju nustatytų tikslią galimai patirtos žalos atsiradimo vietą, nes tuo metu, kai šis teismas tikrina savo jurisdikciją, šie nukentėjusieji nėra individualizuoti, ar identifikuotų vieną ar kelis nukentėjusiuosius.

67 Galiausiai reikia pažymėti, kad, priešingai, nei savo rašytinėse pastabose pažymi *Apple*, negalima teigti, jog tai, kad kiekvieno nuo antikonkurencinių veiksmų tariamai nukentėjusio asmens atveju neįmanoma nustatyti žalos atsiradimo vietos, kaip tai suprantama pagal minėto 7 straipsnio 2 punktą, reiškia, kad ši nuostata yra netaikoma. Kaip nurodyta šio sprendimo 62 punkte, šiuo atveju ši vieta atitinka aiškiai apibrėžtą geografinę erdvę, t. y. visą teritoriją, kuriai priklauso

atitinkamų antikonkurencinių veiksmų paveikta rinka, todėl kalba neina apie negalėjimą nustatyti tos vietos, kas tam tikrais atvejais galėtų pateisinti Reglamento Nr. 1215/2012 4 straipsnio 1 dalyje numatyto bendrojo jurisdikcijos kriterijaus, t. y. atsakovo nuolatinės gyvenamosios vietos (buveinės) vietos kriterijaus, taikymą (pagal analogiją žr. 2002 m. vasario 19 d. Sprendimo *Besix*, C-256/00, EU:C:2002:99, 49 ir 50 punktus).

68 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad esant tokioms situacijoms, kokios nagrinėjamos pagrindinėse bylose, bet kuris teismas, turintis dalykinę jurisdikciją nagrinėti atstovaujamąjį ieškinį, kurį pareiškė subjektas, turintis teisę ginti visų neidentifikuotų, bet identifikuojamų naudotojų kolektyvinius interesus, turės tarptautinę ir teritorinę jurisdikciją nagrinėti visą šį ieškinį pagal žalos atsiradimo vietos kriterijų, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punktą.

69 Tokia išvada atitinka Reglamentu Nr. 1215/2012 siekiamus tikslus.

70 Šiuo klausimu reikia priminti, kad žalos atsiradimo vietos identifikavimas siekiant nustatyti teismą, turintį jurisdikciją valstybėse narėse nagrinėti ieškinį dėl antikonkurenciniais veiksmais padarytos žalos atlyginimo, turi atitikti Reglamento Nr. 1215/2012 15 ir 16 konstatuojamosiose dalyse nurodytus jurisdikcijos taisyklėmis siekiamus artumo ir nuspėjamumo bei tinkamo teisingumo vykdymo tikslus (šiuo klausimu žr. 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Volvo ir kt.*, C-30/20, EU:C:2021:604, 38 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

71 Dėl teismo, į kurį kreiptasi, ir ginčo dalyko artumo tikslo reikia pažymėti, kad dėl pagrindinėse bylose nagrinėjamų atstovaujamųjų ieškinių ypatumų teismas, kuris turi juos nagrinėti, turi išsiaiškinti, ar žalą tariamai patyrė griežtai apibrėžta grupė, kurią sudaro neidentifikuoti, bet identifikuojami naudotojai, kurie patyrė tos pačios rūšies žalą, atsiradusią dėl visoje atitinkamoje teritorijoje įgyvendintų antikonkurencinių veiksmų. Vadinasi, kiekvienas teismas, turintis dalykinę jurisdikciją nagrinėti tokį ieškinį, su to ieškinio dalyku turi tokį patį artumo ryšį.

72 Ši išvada taip pat atitinka nuspėjamumo reikalavimą, nes leidžia ir ieškovui, ir atsakovui nustatyti jurisdikciją turinčius teismus. Šiuo atveju dėl *Apple Distribution International* pažymėtina, kad *App Store NL* yra konkrečiai skirta Nyderlandų rinkai, todėl galima numatyti, kad atstovaujamasis ieškinys dėl atsakomybės už šioje platformoje atliktus pirkimus bus pareikštas bet kuriame dalykinę jurisdikciją turinčiame Nyderlandų teisme.

73 Ši išvada taip pat atitinka tinkamo teisingumo vykdymo reikalavimus, nes ji leidžia vienam teismui, t. y. dalykinę jurisdikciją turinčiam Nyderlandų teismui, į kurį su ieškiniu kreipėsi subjektas, turintis teisę ginti visų neidentifikuotų, bet identifikuojamų naudotojų kolektyvinius interesus, veiksmingai administruoti bylą ir rinkti įrodymus bei juos vertinti, ir taip užkirsti kelią skirtingų sprendimų priėmimo rizikai.

74 Šiuo klausimu reikia pabrėžti, kad, atsižvelgiant į konkurencijos teisės bylų specifiką ir visų pirma į tai, kad, norint pareikšti ieškinius dėl žalos, patirtos dėl tos teisės pažeidimo, atlyginimo, iš principo reikia atlikti sudėtingą faktinių ir ekonominių aplinkybių analizę, individualių reikalavimų sujungimas gali palengvinti ir nukentėjusiųjų asmenų naudojimąsi teise į žalos atlyginimą (šiuo klausimu žr. 2025 m. sausio 28 d. Sprendimo *ASG 2*, C-253/23, EU:C:2025:40, 85 punktą), ir teismo, į kurį kreiptasi, užduotis. Taigi, atsižvelgiant į Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punktą, ieškiniams dėl žalos, patirtos dėl konkurencijos teisės nuostatų pažeidimo, atlyginimo taikomų taisyklių techninis sudėtingumas gali paskatinti

jurisdikcijų koncentraciją (2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Volvo ir kt.*, C-30/20, EU:C:2021:604, 37 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija), ypač kai jos susijusios su skaitmenines platformas valdančių operatorių veiksmais.

75 Taigi, pagal šią nuostatą nedraudžiama taikyti nacionalinės teisės normų, kuriomis siekiama užtikrinti tokią koncentraciją, be kita ko, tuo atveju, kai kompetentingi subjektai pareiškia atstovaujamuosius ieškinius keliuose nacionaliniuose teismuose (šiuo klausimu žr. 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Volvo ir kt.*, C-30/20, EU:C:2021:604, 35 punktą).

76 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į antrojo klausimo a ir b punktus reikia atsakyti: Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punktas turi būti aiškinamas taip, kad valstybės narės rinkoje, kurią tariamai paveikė antikonkurenciniai veiksmai – interneto platformos, skirtos visiems šioje valstybėje įsisteigusiems naudotojams, valdytojo nustatytas pernelyg didelis komisinis mokestis nuo šioje platformoje parduodamų programėlių ir jose integruotų skaitmeninių produktų kainos, – kiekvienas dalykinę jurisdikciją nagrinėti atstovaujamąjį ieškinį, kurį pareiškė subjektas, turintis teisę ginti visų neidentifikuotų, bet identifikuojamų naudotojų, nusipirkusių toje platformoje skaitmeninių produktų, kolektyvinius interesus, turintis tos valstybės teismas turi tarptautinę ir teritorinę jurisdikciją pagal žalos atsiradimo vietos kriterijų nagrinėti tokį ieškinį visų šių naudotojų atžvilgiu.

Dėl pirmojo klausimo ir antrojo klausimo c punkto

77 Iš atsakymo į antrojo klausimo a ir b punktus matyti – su sąlyga, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patikrins faktines aplinkybes, – jog tas teismas turi jurisdikciją nagrinėti jam pateiktus atstovaujamuosius ieškinius visų naudotojų, kurie *App Store NL* įsigijo programėlių, atžvilgiu pagal žalos atsiradimo vietos kriterijų, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punktą. Taigi, nebūtina nagrinėti, ar tas teismas savo jurisdikciją taip pat galėtų grįsti šią žalą lėmusia aplinkybe, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, arba ar nacionalinės teisės norma, leidžianti viename teisme centralizuoti kelis atstovaujamuosius ieškinius, kurių dalykas yra toks pat, iš pradžių pareikštus skirtinguose teismuose, pakenktų šios nuostatos veiksmingumui.

78 Taigi, į pirmąjį klausimą ir antrojo klausimo c punktą atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

79 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 7 straipsnio 2 punktas

turi būti aiškinamas taip:

valstybės narės rinkoje, kurią tariamai paveikė antikonkurenciniai veiksmai – interneto platformos, skirtos visiems šioje valstybėje įsisteigusiems naudotojams, valdytojo nustatytas pernelyg didelis komisinis mokestis nuo šioje platformoje parduodamų programėlių ir jose integruotų skaitmeninių produktų kainos, – kiekvienas dalykinę jurisdikciją nagrinėti atstovaujamąjį ieškinį, kurį pareiškė subjektas, turintis teisę ginti visų neidentifikuotų, bet identifikuojamų naudotojų, nusipirkusių toje platformoje skaitmeninių produktų, kolektyvinius interesus, turintis tos valstybės teismas turi tarptautinę ir teritorinę jurisdikciją pagal žalos atsiradimo vietos kriterijų nagrinėti tokį ieškinį visų šių naudotojų atžvilgiu.

Parašai.